

FRELSESARMEEN
INTERNASJONALT STANDPUNKT

KJØNNSDISKRIMINERING

STANDPUNKT

Kjønnsdiskriminering er diskriminering basert på kjønn, som oftest overfor kvinner og jenter, og blir i økende grad forstått som et grunnleggende menneskerettighets-spørsmål.¹

Kjønnsdiskriminering er ofte en kombinasjon av fordommer og makt. Det uttrykkes gjennom strukturell og kulturell diskriminering og kan finnes i familier, trossamfunn og samfunnets sosiale og nasjonale kulturer.²

Frelsesarmeen fastholder at menn og kvinner er skapt likeverdige i Guds bilde, og er derfor imot kjønnsdiskriminering. De er likeverdige, og dette er det motsatte av kjønnsdiskriminering. Vi avviser ethvert syn som undertrykker kvinner i forhold til menn, eller menn i forhold til kvinner. Frelsesarmeen mener at vår verden styrkes ved å verdsette, utruste og mobilisere alle mennesker på en rettferdig måte. Frelsesarmeen

verdsetter kjønnetenes egenverdi og erkjenner med beklagelse at salvasjonister noen ganger har opptrådt i samsvar med organisatoriske samfunnsnormer som opprettholder kjønnsdiskriminering.

Frelsesarmeen forplikter seg til å sørge for at menn og kvinner verdsettes, utrustes og mobiliseres på en rettferdig måte, og vi vil arbeide for dette i samfunn rundt om i verden hvor kjønnsdiskriminering eksisterer.

1 Universal Declaration of Human Rights (1948).
<http://www.un.org/en/universal-declaration-human-rights/>.
 Se også, Human Rights and The Salvation Army (2018).
https://issuu.com/salvationarmyihq/docs/human_rights_and_the_salvation_army.

2 Parrillo, V. (Ed.). (2008). Encyclopedia of Social Problems. SAGE Publications.

3 1. Mos 1,27

BAKGRUNN OG KONTEKST

Kvinner opplever ofte strukturell sosial urettferdighet på grunn av sitt kjønn. Kjønnssdiskriminering kan resultere i ekstrem menneskelig grusomhet og død.⁴

- I noen kulturer får ikke jentebabyer samme medisinske behandling som gutter får.⁵
- Kvinner har blitt dynket med bensin og satt fyr på eller har blitt brent med syre på grunn av «ulydighet». Såkalte «æresdrap» tar livet av tusenvis av unge kvinner hvert år.⁶
- I et globalt perspektiv er det mer sannsynlig at kvinner mellom 15 og 44 år rammes eller dør på grunn av menns vold, enn av kreft, malaria, trafikkulykker og krig til sammen.⁷
- Flesteparten av de som hvert år utsettes for moderne slaveri, er kvinner, og mange blir utnyttet til seksuelle formål.⁸

Kjønnssdiskriminerende holdninger kan også føre til lønnsgap eller seksuell trakassering. Hvis man ser på gjennomsnittlig timelønn tjener kvinner globalt sett mindre enn tilsvarende mannlige arbeidere. Feminiseringen av fattigdom er en direkte konsekvens av begrensninger i kvinners økonomi og mulighet for utdanning.⁹

FN anslår at kvinner utfører 66 prosent av verdens arbeid og produserer 50 prosent av maten. Likevel tjener de bare 10 prosent av inntektene og eier 1 prosent av eiendommene.¹⁰

Eksempel på kjønnssdiskriminerende oppførsel kan være en mann som snakker nedlatende til en kvinne med en forutinntatt holdning om at han vet mer om emnet enn hun gjør. Et annet eksempel er bevisst bruk av hersketeknikker som gjør at en kvinne tviler på sine egne oppfatninger eller fornuft.¹¹ Slik oppførsel kan knyttes til psykisk trakassering.

Kjønnssdiskriminering kan begynne i ung alder. Studier som spenner fra barnehage til høyere utdanning, avslører at lærere har lettere for å henvende seg til mannlige elever, selv når kvinnelige elever rekker opp hendene; lettere for å vente lenger på svar fra en mannlig student enn fra en kvinnelig når spørsmål er stilt; og lettere for å ha mer øyekontakt med mannlige studenter.¹²

Ønsket om å utvikle seg og bruke sine evner er grunnleggende menneskelig. Det er undertrykkende å nekte eller kvele utdannings- og/eller jobbmuligheter basert på kjønn.

⁴ Kristof, N. & WuDunn, S. (2010). *Half the Sky: Turning Oppression into Opportunity for Women Worldwide*. Vintage. p. xiv.

⁵ Johansson, S. og Nygren, O. (1991). 'The Missing Girls of China: A New Demographic Account', *Population and Development Review*, 17 (1), 35-51.

⁶ UNFPA (United Nations Population Fund). (2000). *Lives Together, Worlds Apart: Men and Women in a Time of Change*, kapittel 3. <https://www.unfpa.org/publications/state-world-population-2000>

⁷ Vlachova, M. and BIASON, L. (Eds.). (2005). Women in an insecure World: Violence Against Women, Facts, Figures and Analysis. Geneva Centre for Democratic Control of Armed Forces. p. vii.

⁸ International Labour Organization, 2016 Global Estimates of Modern Slavery. https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/@ed_norm/@declaration/documents/publication/wcms_575605.pdf

⁹ Hendra, J. (2014). Feminization of Poverty in Rural Areas. <http://www.unwomen.org/en/news/stories/2014/3/john-hendra-speech-on-feminization-of-poverty>

¹⁰ UNICEF. (2011). <http://www.unicef.org.tr/basinmerkezidetay.aspx?id=2180&dil=en&d=1>. Se også Sustainable Development Goal 5: Achieve gender equality and empower all women and girls. <https://sustainabledevelopment.un.org/sdg5>.

The economic empowerment of women is a prerequisite for sustainable development.

¹¹ Referert til som 'mansplaining' og 'gaslighting'.

¹² Baker, D. (2018). 'Teaching for Gender Difference.' National Association for Research in Science Teaching (NARST). <https://www.narst.org/publications/research/gender.cfm>.

GRUNNLAGET FOR FRELSESARMEENS STANDPUNKT

De første kapitlene i Bibelen lærer oss at mann og kvinne er skapt for å glede seg over fellesskap med hverandre. Kjønnenes grunnleggende likestilling blir bekreftet. Gud skaper mann og kvinne like i verdighet og status, og han gir begge autoritet over skaperverket.¹³

Da Gud skapte kvinnen, skapte han «en hjelper av samme slag».¹⁴ Gjennom Det gamle testamentet er en «hjelper» en som redder andre når de er i nød. «Hjelper» er et ord som ofte blir brukt om Gud, han som er kompetent og sterk, ikke underordnet.¹⁵

Menns undertrykking av kvinner er mulig som en følge av synd, og ikke den opprinnelige intensjonen for gjensidig harmoni.¹⁶

Referanser til «Gud Fader» kan mistolkes.¹⁷ Skriftens beskrivelse betyr ikke at Gud er hankjønn, men heller at Gud handler overfor oss på samme måte som en elskende far gjør. Bibelen beskriver også Gud som en som elsker oss med en moderlig omsorg.¹⁸

Slik som Det gamle testamentets patriarker, viser Mirjam, Hulda og Debora den samme religiøse autoritet som menn.¹⁹

I Det nye testamentet ser vi en rekke eksempler på at Jesus anerkjenner kvinners iboende verdighet, slik Eva opplevde før syndefallet:

- Jesus anerkjente Marias disippelskap – Luk 10,38–42
- Jesus samtalte respektfullt m – Joh 4,1–26
- Jesus hedret kvinnen som salvet føttene hans med dyr salve – Luk 7,36–50
- Maria var den første som fikk oppdraget med å forkynne nyhetene om Jesu oppstandelse – Matt 28,1–10

Første pinsedag ble Ånden utøst over både menn og kvinner, slik det profeteres av Joel.²⁰ I kristne samfunn skal det være enhet, hvor menn og kvinner er «ett i Kristus».²¹ Guds forsoning gjenoppretter likeverdet mellom menn og kvinner, og det må begynne med fellesskapet mellom troende, kirken.²²

¹³1. Mos 1,26 og 28

¹⁴1. Mos 2,18 – På hebraisk brukes 'Ezer Kenegdo'.

¹⁵Christians For Biblical Equality. (1989). Men, Women and Biblical Equality. https://www.cbeinternational.org/sites/default/files/english_0.pdf.

¹⁶1. Mos 3,16.

¹⁷Frelsesarmeens tros lære (2010), side 52-53.

¹⁸Æks. Jes 42,14; 46,3; 49,15; 66,13; Matt 23,37; Hos 13,8.

¹⁹Mika 6,4, 2. Kongebok 22,14 og Dom 4,11ff.

²⁰Apg 2,17-18 og Joel 3,1-2.

²¹Gal 3,28.

²²Bilezikian, G. (2006). Beyond Sex Roles: What the Bible Says about a Woman's Place in Church and Family. (3rd ed.). Baker Academic. Side 92 ff.

PRAKTISK RESPONS

Frelsesarmeen forplikter seg til likestilling mellom menn og kvinner. I 1895 instruerte William Booth lederne sine i «Ordrer og regler for stabsoffiserer»: «Kvinner skal behandles som likestilt med menn i alle livets intellektuelle og sosiale forhold.»²³ Selv om vi erkjenner at dette direktivet ikke alltid har blitt fulgt opp, holder Frelsesarmeen fast på denne forpliktelsen i den nåværende «Ordrer og regler for offiserer»:

Likestillingsprinsipp. Et viktig prinsipp i ledelsen av Frelsesarmeen, er at menn og kvinner har samme rett til å forkynne evangeliet om Jesus Kristus til verden. Både mannlige og kvinnelige salvasjonister, gifte eller enslige, kan ha samme rang, ansvar eller posisjon i Frelsesarmeen, helt fra underoffiser til general.²⁴

I tillegg har Frelsesarmeen en verdensomspennende tradisjon for å tjene andre uten diskriminering og vil stå opp for kvinner og jenter.

•Respons på organisatorisk nivå:

Frelsesarmeen vil utfordre og overvinne kjønnsdiskriminering overalt hvor den finnes, gjennom å fremme likestilling på alle områder i Frelsesarmeen.

•Respons på individuelt nivå:

Det forventes at salvasjonister tar personlig ansvar for å motarbeide kjønnsdiskriminering, inspirert av Jesu eksempel og med respekt for gudsbildet i både menn og kvinner.

•Respons på samfunnsnivå:

Frelsesarmeen vil øve innflytelse på myndigheter, næringslivet, det sivile samfunn og andre trossamfunn for å fremme lik behandling av menn og kvinner, inkludert like arbeidsforhold, lik lønn, like utdanningsmuligheter og trygghet i det offentlige rom.

Frelsesarmeen oppfordrer alle – spesielt ledere i samfunnet – til å erkjenne de negative effektene av kjønnsdiskriminering og forplikte seg til å rette opp denne urettferdigheten.

²³Booth, William sitter i Munn, J. (2015). Theory and Practice of Gender Equality in The Salvation Army. Gracednotes Ministries, USA. side 31-32. Se også Booth, C. (1870) Female Ministry: or, Woman's Right to Preach the Gospel, Morgan and Chase, London.

²⁴ Orders and Regulations for Officers, Volume 2, Del 1, kapittel 4, punkt 7.